

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm
n.registrator@regeringskansliet.se
anna-sara.soderstrom@regeringskansliet.se

Ulriksdal 19 april 2016

Världsnaturfondens remissvar om ändring av jaktförordningen och förordningen om allmänna förvaltningsdomstolars behörighet. Diarienummer: N2016/02157/RS

Världsnaturfonden WWF välkomnar regeringens beslut att ändra instansordningen så att jaktbeslut på björn, varg, järv, lo och kungsörn kan överklagas till domstol. Det löser tyvärr inte det underliggande grundproblemet som kvarstår och därför har de prövningar som förvaltningsdomstolarna och kammarrätterna gjort medfört att de beslut Naturvårdsverket och senare länsstyrelserna fattat om licensjakt på varg har underkänts. Orsaken till att besluten underkänts beror på att jaktlagstiftningen inte är förvaltande med dagens regler och synsätt. WWF föreslår att regeringen fortsätter arbetet och genomför några enkla förändringar i jaktförordningen så att den blir en förvaltande lagstiftning. Genom enkla förändringar kan förvaltningen bli långsiktig, förutsägbar och tydlig och licensjakt på bl.a. varg blir på ett naturligt sätt en del av förvaltningen. WWF utvecklar detta längre ner i remissvaret.

Sammanfattande synpunkter på promemoria:

- WWF välkomnar regeringens beslut att ändra instansordningen så att jaktbeslut på björn, varg, järv, lo och kungsörn kan överklagas till domstol.
- WWF konstaterar att tidigare beslut om instansordningen och de förslag som presenteras i promemorian inte kommer att lösa de grundläggande problemen med att licensjaksbeslut på varg fattade med stöd av 23 c § underkänts när de prövas av domstol. WWF utvecklar i remissvaret förslag till vad som behöver göras för att få en långsiktig, förutsägbar och tydlig förvaltning där licensjakt på bl.a. varg blir en naturlig del i förvaltningen. Domstolarna får då en annan utgångspunkt att utgå ifrån i sina beslut.
- WWF anser att jakt på gråsäl, vikare och knobbsäl ska kunna överklagas till domstol.
- Utifrån de resonemang som förs i promemorian har inte WWF några ytterligare avvikande synpunkter på de förslag till ändringar och tillägg som föreslås i jaktförordningen.

WWFs synpunkter på promemorian

WWF anser att jakt på gråsäl, vikare och knobbsäl ska kunna överklagas till domstol. I 58 §, andra stycket efter punkten 2, (sidan 14) införs en ny punkt med följande lydelse: *3. beslut om jakt efter gråsäl, vikare och knobbsäl*. Det är viktigt att beslut om sådana ibland konfliktfyllda arter med en komplicerad

förvaltning kan provas i domstol. Då många av övriga konfliktfyllda arter omfattas av den möjligheten bör även dessa arter göra det. Frågan är dessutom komplex då det är en samförvaltning med andra länder.

Utifrån de resonemang som förs i promemorian har inte WWF några ytterligare avvikande synpunkter på de förslag till ändringar och tillägg som föreslås i jaktförordningen.

WWFs Förslag till åtgärder för att lösa problem som finns i förvaltningen och besluten om jakt m.m.

Det finns ett systemfel i jaktlagstiftningen, och WWF konstaterar att regeringen nu försöker att lösa problemen med att besluten inte håller för en prövning i domstol genom att samla besluten vid en och samma domstol. Grundproblemet kvarstår dock att den svenska förvaltningslagstiftningen, jaktlagen och jaktförordningen, inte är en förvaltande lagstiftning med dagens innebörd. Grunderna och vägen fram till beslut är därmed både bristande eller saknas helt.

Som ett tydligt färskt bevis på ovanstående är att förvaltningsrätterna i Karlstad och Uppsala har prövat länsstyrelsernas beslut om jakt på varg 2016 i Värmlands, Örebro och Västmanlands län och upphävt deras beslut. Förvaltningsrätten i Karlstads beslut överklagades till Kammarrätten i Göteborg som den 8 april fastställde förvaltningsrättens i Karlstads dom. Detta visar att överklagansrätten är viktig och att när besluten om vargjakt provas av domstol så följer besluten inte svensk lagstiftning. När licensjaksbeslut av så många olika myndigheter inte håller för en rättslig prövning så måste det finnas ett systemfel.

WWF anser att det är nödvändigt att ta dessa underkännanden av beslut på allvar och analysera varför de underkänts. WWF redovisar nedan ett förslag till hur en förvaltning skulle kunna genomföras och som ger 23 c § i jaktförordningen en bredare grund för beslut om exempelvis licensjakt på varg. Om åtgärderna enligt WWFs förslag nedan genomförs kommer det med all sannolikhet också att ha en dämpande inverkan på konflikterna i vargfrågan och övriga rovdjursfrågor.

WWFs förslag till att få ordning på förvaltningslagstiftningen:

WWF har sedan 2009 i olika omgångar påtalat bristerna i jaktförordningen och att den inte är förvaltande. Här presenterar WWF sitt förslag för hur jaktförordningen skall kunna bli en förvaltande lagstiftning vilket, som vi bedömer, kommer att förändra förutsättningarna att genomföra en jakt där domstolarna anser att besluten som fattas följer svensk lagstiftning. Målet är att få en långsiktig, förutsägbar och tydlig förvaltning och som utgör en bra grund för beslut om jakt.

WWF föreslår att förändringarna genomförs i flera steg där de första akuta förändringarna som behövs görs i jaktförordningen enligt ovan (steg 1). Det första steget kan göras snabbt för det är regeringen som beslutar om ändringarna. Det andra steget (steg 2) är att starta processen att göra jaktlagstiftningen förvaltande på ett långsiktigt, förutsägbart och tydligt sätt. Denna del kommer dock att ta längre tid att genomföra och kräver en utredning.

Steg 1:

I jaktförordningen införs och ändras följande:

- Grunder samt undantag från Art- och habitatdirektivet (artikel 12 och 16) samt motsvarande i fågeldirektivet införs. Det här förslaget stöds indirekt redan i remissunderlaget (sid 7-8) samt av de resonemang som Högsta förvaltningsdomstolen för i avgörandet om överklagansrätten (mål nr 312-15).

- Bemyndigande att utfärda förvaltningsplaner för Naturvårdsverket och länsstyrelserna på nationell och regional nivå samt planernas innehåll och förhållande till varandra införs.
- 23 c § omformuleras så att grunderna för beslut om jakt utgår för direktiven enligt ovan samt att förvaltningsplanerna också skall vara en av grundpelarna.

Resonemang bakom ovanstående:

Det kan teoretiskt finnas två olika anledningar till att länsstyrelsernas beslut underkänts. Det ena är dåligt underbyggda beslut och det andra att lagstiftningen inte medger argumenten för sådana beslut. WWF har noterat att länsstyrelserna och även tidigare Naturvårdsverket har gjort sitt yttersta för att hitta argument för jakten. Inte i något fall där domstolar prövat dessa argument, som är grunden i jaktbesluten på varg, så anser domstolarna att argumenten uppfyller de krav som jaktförordningens 23 c § ställer. WWF hävdar att det är förvaltningslagstiftningen, d.v.s. jaktförordningen, som är fel konstruerad. Jaktförordningens 23 c § ger endast mandat att ta hänsyn till om vargen har gynnsam bevarandestatus eller inte. Övriga grunder för beslut utifrån 23 c § är "allmänna åsikter" som inte finns definierade eller materialiserade i de delar av jaktförordningen som ska ligga till grund för de beslut som fattas med stöd av 23 c §. Inte heller gynnsam bevarandestatus definieras vare sig i jaktlagen eller jaktförordningen. Om till exempel varg orsakar problem för människor är det inte något som enligt 23 c § kan ligga som grund för besluten och det framkommer tydligt i domstolarnas analys och beslut.

Steg 2:

En ny förvaltningsförordning under jaktlagen:

- En ny förvaltningsförordning införs under jaktlagen jämsides med den nuvarande jaktförordningen. Förordningen kommer att reglera själva förvaltningen och dess genomförande. Den berör inte jakträtten och jaktens genomförande.
- Regeringen beslutar om att en utredning tillsätts som har väl förankrade och tydliga direktiv för att utforma en förvaltningsförordning under jaktlagen. Det blir en ny plattform för förvaltningen av vilda däggdjur och fåglar.

Process för att komma vidare – samt resultat av denna

WWF har i en debattartikel i augusti 2015 "Rovdjurskonflikten – det är dags att lösa den nu!" (<http://supermiljobloggen.se/debatt/2015/08/wwf-rovdjurskonflikten-det-ar-dags-att-losa-den-nu>) föreslagit en process för att komma vidare i konflikterna och förvaltningen av de stora rovdjuren samt övriga vilda däggdjur och fåglar. WWF uppmanar regeringen att upprätta och besluta om en handlingsplan för att komma framåt i dessa frågor. Det inledande arbetet är just steg 1 ovan följt av steg 2. WWF föreslår ett helhetsgrepp i debattartikeln och att arbetet skall gälla de stora rovdjuren samt övriga vilda däggdjur och fåglar. Det är samma grundidé som regeringen nu beslutat om i överklagansrätten. Det är nu ännu viktigare att det blir ordning i förvaltningen och de grunder som förvaltningsbeslut skall bygga på. Risken är annars att samma fenomen som besluten om licensjakt på varg kan uppkomma för de övriga vilda däggdjuren och fåglarna. Med ökande skadeproblem från stora fåglar, vildsvin, kronhjort, dovhjort samt sälar så känns det angeläget att samtidigt lösa dessa frågor.

Resultatet av att få ordning och reda i förvaltningen av exempelvis de stora rovdjuren är att acceptansen ökar för politiken, förvaltningen, myndigheternas arbete och för djuren. Man skapar ett system som är långsiktigt, förutsägbart och tydligt. Sannolikt dämpas konflikterna då ovissheten i förvaltningen minskar.

För Världsnaturfonden WWF

Håkan Wirtén
Generalsekreterare